

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Catholica religio in Anglia restituetur. De Curia seu Parlamento
Anglicano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

xima idem Episcopus sacro sanctum Missa officium in carcere, presentibus captiuis iam damnatis, devote admodum celebrauit: quo peracto, Northumbrius coram uniuerso cœtu protestatus est, se ac socios in Catholica Romanæ Ecclesiæ communionem morituros; utque præsentibus eius rei sibi testes esse vellent rogauit. Post hanc contestationem, quæ multis, audientium lachrymas elicit, iidem, quorum probum iam in gloriam, tristitia in gaudiū, & momentanea miseria in æternam felicitatem mutata fuerat, prostratis corporibus, sacro sanctæ cœnæ viaticum acceperunt. Biduo post XXII. Augusti Northumbrius læto quasi vultu ad supplicium producit, cui magnæ consolationi fuit, quod liberis suis gratiam à regina factam accepisset. Vbi in pegma ascendisset, ad populum orationem habuit, qua inter alia dicebat, *existimare se, eiusmodi mortis genus à Deo ideo sibi impostum ut ad veram Catholicam fidem, à qua antea desuerat, agnitionem perueniret, & Veritati quam viuis negarat, moriens testimonium perhiberet. Quocirca omnes adstantes etiam atque etiam rogatos velle ut conuersionis suæ & reconciliationis cum Ecclesiâ, à qua ambitio eum antea abstraxerat fideles testes esse velint. Monuit etiam, ut nouæ religionis quæ malorum omnium quæ hætenus passissent causa fuerit, concionatores, ut seditionum buccinas regno egerent, si innocentes se coram Deo, & saluam Rempublicam vellent. Germanicæ ob oculos sibi ponerent exemplum, quam Lutheri schisma inextricabili errorum ex se mutuo pullulantium labyrintho inuoluerit. Liberarent ergo animus à damnatis illis sectis & hæresibus, quibus paulatim Aribismo via sterneretur. Nouationis illius auctores optimis Episcopatum & Ecclesiasticorum beneficiorum facultatibus inhabitantes, non tam boni publici quam priuati molumentis studio ductos. Id sed ipso fateri, quod scilicet damnabilem Caluini sectam sequutus sit, eam tantum ob causam, quod eius ope supremam in regno auctoritatem sibi facile acquiraturum se speraret. Iam vero misero experimento edoctum, omnia ista terrena nugæ esse & somnia mera eius & aliorum delictorum veniam se à Deo & regina petere. Hæc aliaque quum dixisset Northumbrius, non sine circumstantium lachrymis, populo iterum monito, ut in maiori religione perseveret, & conuersa ad Nobiles præsentibus oratione. Vos, inquit, iterum atque iterum rogo, ut testes mihi esse velitis, me in Catholica religione extremum vitæ diem clausisse. Recitato deinde 11. Psalmo, signoque crucis super locum in quo procubiturus erat facto, collum trunco imposuit, & à carnificis manu lethalem*

ictum excepit. Eadem pœna secundum eam Ioannes Gattus & Palmerius affecti sunt, quum & ipsi prius hæresin eierassent. Illud notatu dignum est, quod Northumbrius eodem die capitis pœnam subiit, nimirum xx. Augusti, quo pater ipsius & auus ante aliquot annos idem supplicium luerunt. Sed & Gatti patrem eodem quo filius die capite multatum à curiosis obseruatum. Hunc vitæ finem habuit Northumbrius, qui laqueis quos alij recenderat captus, seditionum ac conspirationum contra Mariam reginam postea quoque incitarum fomites morte sua non tamen plane extinxit.

III. Circa initium Septembris sacra officia Catholico ritu Londini & in suburbijs celebrari cepta sunt. Obstinatior nonnulli conquerebantur nequaquam hoc Reginæ promissis conuenire nimirum nullius conscientia se vim inferre velle. Edicto enim quo regina subditos ut ad Catholicam Ecclesiæ communionem redirent, inuitabat, verba hæc adscripta erant, *Pro innata sibi bonitate & clementia neminem se ad amplectendos Catholicæ Ecclesiæ ritus coacturam, usque dum communis christiani consensu certius quid ac melius ea de re statutum fuerit: modo interea à conspirationibus & prohibitis conuenticulis abstinere. Riche mundæ quam esset regina, Cortinæum Deoniæ Comitem creauit qui eius deinde matrimonio, cuius spes ipsi facta fuerat, frustratus, non parum momenti ad seditionem contra reginam postea exortam attulisse creditus est.*

Pridie Calendas Octobris regina à Turri Westmonasterium redijt, ut insequenti die more maiorum urbem ingrederetur, & insignia reginæ fumeret. Id magna pompa actum, deducenribus eam plus 10. ex proceribus, atque inter eos duobus primarijs, qui Normaniæ & Aquitaniæ ducum vice erant, in quibus amplissimis Franciæ prouincijs reges Angliæ jus sibi vindicant postridie Elizabetha sorore & Cluensi Henrici patris olim coniuge, sed mox repudiata magnaue illustrium matronarum turba, & exterorum principum oratoribus stipata procedit, & per arcus triumphales in via erectos, continuis acclamationibus excepta transiit, in quibus conficiendi operis fuere quos Florentini & Genuenses adornauerant, cum inscriptionibus, quibus pietatem & iusticiam in Angliâ restitutam Mariæ gratulabantur, ipsa pallio purpureo holoserico amicta, cuius longum ac sinuosum fyra à cubiculorum

riorum principe, & Norfolciji ducis vxore sustinebatur, templum ingressa est, dextra innitens Dunelmensi episcopo, & sinistra Salopienfi Comiti, sequebantur Elisabetha & Cliuensis, tum lxx circiter præcipuæ regni matronæ holofericis pallijs ac vestibus sebellinis pellibus fosis indutæ, coronas in capite gestantes. dein ordine duces, comites, marchiones, & alij regni proceres incedebat, tandem regina in locum editum in templo exstructum perducitur à Vintoniensi & alijs x. episcopis, inde postquam eam diu Vintoniensis populo ostentauit, & veram reginam esse dixit, à circumstantibus quaesivit, *an non illam pro legitima regni hærede agnoscerent?* assentientibus confuso vocum sono omnibus, regina ad altare descendit, ibiq; præstito sollempni regum sacramento ad audiendam sacram concionem se composuit, quæ ab episcopo de obsequio, quod regibus à subditis debetur, habita est: quo facto, exuro pallio ac veste, ante altare prostrata sacro oleo vncta est, & postea tribus coronis alia post aliam impositis, vltimam retinuit, tum decantato per symphoniacos BB. Ambrosij & Augustini canctico suggestum rursus ascendit. diploma mox à Vintoniensi recitatum, quo præteritorum venia omnibus concedebatur, & primo ipse ad obsequiũ sollempni more (id impresso in sinistram malam osculo sic) deferendum ad reginam accessit: quem secuti sunt ordine Norfolcius ducum regni nomine, Vintoniensis marchio pro marchionibus, & Arondelius pro comitibus, tum reliqui Angliæ reguli. postea sacro celebrato regina eodem ordine & pompa qua venerat, in palatium reuerfa est, vbi conuiuium magna lautitia apparatus erat. mensæ asse- dere infra eam Elizabetha soror & Cliuensis, & paullo inferius Vintoniensis episcopus, qui rem sacrâ petegerat. dum prandetur, vir primarius Demockus nomine, qui hereditario iure honorarius est regum Angliæ miles & pugil, in equo armatº aulam, in qua conuiuiũ celebrabatur, ingressº est, & per facialem Mariam se pro vera & legitima regni hærede agnoscere pronuntiari iussit, & *si quis adeo temerarius esset, qui contra dicere auderet, cum eo se duello decernere paratum ostendit. proiectaq; in prouocationis signum humi chirotheca semel atq; iterum mensis per aulam dispositas circumiuit, dein ante reginam conueniens eam salutauit, quæ accepto aureo poculo summa humanitate equitĩ propinauit, moxque vbi hausit poculum vacuum, ipsi dono dedit, quod ille abiecta scutum hasta manu cepit. & abiens secum abstulit.*

mensis remotis, postquam regina cum Principum oratoribus (ij erant Cæsaris ac Ferdinandi Romanorum, & Maximiliani Boemix regum legari, Io. Michaelius pro Venetorum rep. pro Cosmo Florentinorum duce Ioan. Bapt. Riscolius Cortonen- sis episcopus) familiaris sermones aliquanto tempore conseruit, in cubiculum se recepit.

Peractis coronationis ceremonijs, proxima cura de marito reginæ deligendo fuit: in quem finem regina ad V. Octobris totius regni comitia (Parlamentum vocant) Londinum indixit, vt ea de re quæ omnium intererat, omnium consilij quod maxime expediens visum esset, decerneretur. Quo vero nonnullorum etiam exteras res scire cupientium satisfaciã curiositati; breuiter quid Parlamentum in Anglia sit explicabo. *Parlamenti nomine plerique Conuentus designantur, vt quod etiam inter Concilia existat.* In Gallia vero Parlamenta appellantur & Curix quæ supremum habent iuris dicundi potestatem, & comitia quibus regio orti sanguine Principes ac primi ac secundi ordinis proceres, ob res arduas & grauissimas deliberandas, ad regem conuocantur. In Anglia Parlamentum dicitur is Conuentus, qui ex tribus regni statibus constat: qui pro vt necessitas requisiuerit, bis aut ter quotannis celebrari solet. Vocantur eò totiº regni primores iriã Ecclesiastici quam secularis ordinis, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Equites, ciuitatũ & communitatum Syndici ac delegati. Diuisum est vero Parlamentum in duas partes, quarum vna Superior, altera Inferior Domº siue Curia dicitur. In illa sunt Regi cognati, Principes, Episcopi, Duces, Comites, Marchiones, & ij qui Milordi dicuntur, antiquioris stemmatis prerogatiuam habentes, In hæc sunt Barones, Equites, Nobiles præfecti iuri dicundo, ciuitatum & communitatum Syndici, delegati ac procuratores. Absque huius quidem Parlamenti consilio aut assensu Rex in ijs quæ ad statum regni, ad leges scilicet, pacem aut bellum spectant, nihil potest decernere. Quò vero animaduertiissent Reges, sæpe inde fieri vt quod volunt minime assequantur, operã dederant vt quos vellent ipsi ad hunc conuentum mitterentur. Primo die Rex ipse comitijs interest, & ea de quibus consultandum est proponit. Inde Superior Curia Inferioris sententiam exquirat; ac deinde communibº votis quod maiori parti visum fuerit decernitur: quod tamen decretum à rege demum approbatur, eoque præfente promulgatur. Sed ad rem. Parla-
mento

mento regni Maria regina, vt de nuptijs suis deli-
beraretur propofuit; & plerifq; affentientib⁹, de-
cretum, vt Philippus Hifpaniarum Princeps Caroli
V. Imperatoris filius, reginæ maritus adfciscere-
tur. Pafcis dotalibus hæ conditiones funt appo-
ficæ: vt *Philippus omnium vxoris regnorum ne pro-
uinciarum titulos fibi fumat, fociusque in negotiorum
adminiftratione fit, falus tamen atque integritas regni
priuilegijs ac confuetudinibus Vt omnium munerum &
officiorum diftributio penes Reginam fit, eaque nonnifi
Anglis committantur. Ne Angliæ regnum bello quod
inter Carolum V. Imperatorem & Regem Galliarum
tum gerebatur, implicetur. Ne vili exteri ad Reginæ
confilium aut regni Senatam admittantur. Vt ex
Hifpanijs in Angliam quotannis xxx. ſcutatorum
millia inferantur. Vt primus ex hoc matrimonio na-
tus filius Angliæ regnum; alter, ſi natus fuerit, Flan-
dræ Comitatum obtineat iuris vero omnis in Hifpani-
arum regna renunciet, ob Belgij donationem, ut &
illius iuris quod Angliæ reges in Aquitaniam Gallie
provinciam fibi vindicant. Vt Angli Carolo V. Im-
peratori in acquirendo Aquitania Principatu ſup-
petias ferant, iſque deinceps in Anglorum fit poteſta-
te, &c. His iſſem comitijs multa etiam decreta
ad religionem ſpectantia facta funt, & breuis poſt ex-
ſequutioni manulata.*

IV. Carolus V. Imperator accepto de rerum
Anglicarum nuncio, ampliffimam eõ miſit legati-
onem, cuius princeps erat Lamorallus Emondan-
nus Comes, adiunctis ei Carolo Lalanio, & Ioan-
ne Momorantio Currerio, & Nigro, aurei velleris
Equitibus: qui ſequentis anni die xviii. Ianuarij
in Angliam appulerunt. Hi quum Londinum ve-
niſſent, poſt aliquot dies rem conficiunt, & mat-
rimonium inter reges publicari curant. Ad huius
rei famam proceres aliquot fremere ceperunt,
indignati reginam in exteri ſiue alieni ge-
næ Principis manus conueniſſe: ac præcipue
Cortinæ, Deuoniæ Comes, cui regiarum nuptia-
rum ſpes facta fuerat, ea frustratum ſe æger me-
ferebat. Seditioſi vero præcipui duces fuerunt Pe-
trus Carreus, & Thomas Viatus: qui re clam cum
Henrico Suffolcio adhuc in Turri captiuo, ſed qui
exorata vxoris precibus regina, prætextu morbi
ad ædes ſuas ſide data diuerterat, communicata,
negotium differendū eſſe cenſuerant in Philippi
aduentū, ne contra reginā, ſed contra exteri Prin-
cipis dominatum pro patriæ libertate arma ſum-
fiſſe viderentur: ſed Carreus, qui in mora periculū
eſſe exiſtimaret, per Cornubiam occulte militem

cogit, reque citius quam ſperauerat detecta, op-
preſſus, quum perſugium aliud non haberet, in
Galliam tranſijt. Viatus qui videret iam euulgata
ſua conſilia, diuerſa parte in Cantio, regione Gal-
liæ proxima, popululum, ad ſeditionem vocat, quum
diceret, *prauis conſultoribus vſam reginam, exteri nup-
tijiſ grauiſſimum Angliæ ſeruitium parare, & religio-
ni periculum creare: ad quod propulſandum Lon-
donenſis ciuitas vniuerſa ſecum arma ſumtura ſit.*
Miſſis etiam ad alias provincias Harpero, Cou-
pello & alijs è Nobilitate, ſimiliter ſeditioſas vo-
ces ſpargi, ac popululum contra reginam arinari
curat. Tam vero gratum erat plerifque libertatis
nomen, tamque odioſa exterarum nuptiarum
mentio, vt breui Viatus ad mille & ducentos
armatos ad ſe pellexerit, cum quibus Ruſſen-
ſem ſciuitatem, à conſcijs quibuſdam admiſſus,
occupauit. Ibi à circummiſſis ſocijs certior fit,
iam ad viii. viroꝝ millia ad campanæ pulſum
arma ſumere parata eſſe. Eodem tempore duarum
navium, quas regina ad vehendos in Hifpaniam
legatos armari curauerat, præfecti ad Viatum
tranſierunt; è quibus tormenta aliufque deſum-
tus apparatus magnofutura vſui Viato videban-
tur.

De his moribus vbi accepit regina, Suffolcium
cum ſubitarijs copijs aduerſus Viatum mittere
deſtinauerat: verum ille conſcientia territus, pe-
riculo præuenterat, & cum ducentis circiter e-
quitibus in Varuicenfem Comitatum ſe contule-
rat, frustra ibi homines ad arma vocare, & Ioan-
næ filia regnum rurfus aſſerere conatus: cuius
honori quanto magis ſtudebat, tanto ei magis ex-
itium maturabat. Miſſus à regina cum equitatu
Huntingtoniæ Comes homo admodum ipſi infe-
ſtus, qui vt perduellem antea iudicatum perſe-
queretur. Dudlæus circumuentus vndique & ab
omnibus deſertus, deſtributa inter ſuos omni
pecunia, in via dum hac illac ſalutis ſuæ in certus
errat, ruſticum naſtus, rogat vt latebras quib⁹ ho-
ſtes ſuos fallere poſſet, ſibi oſtendar, id beneficij
liberaliter ſe remuneraturum pollicitus. Sic qui
paullo ante totius regni poſſeſſionem ſibi ac ſuis
vindicanam ſomniauerat, iam vix latibulum vbi
caput abſconderet inueniebat Annuit ruſticus, &
hominē noctu ad arborem annoſam admodū atq;
cauam duxit, atque in ea ſe occultare iuſſit, ſic vt
vilis cortex tanto Principi pro teſto, atq; adeo in-
regro eſſet domicilio. Eò noctu comeans ruſticus,
pultem aliaque villatica eſculenta aſſerebat,
quibus